

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii Institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **DR. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Pasivismul nostru. — Rolul administrațiilor financiare. —
Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane. —
Publicații.

Pasivismul nostru.

Atmosfera aparent pacifică a Europei s'a turburat în ultimul timp, iar veștile purtate de forța undelor, aduc cu ele miros de praf de pușcă. În această situațiune luăm parte la o efervescență caracteristică începutului războaielor. Fiecare nație își face numerotarea instrumentelor și inventarierea capacității ei de apărare sau atac, spre a arăta că și pentru un caz și pentru celalalt, e destul de bine pregătită.

Pe noi, e adevărat, atmosfera aceasta războinică nu ne prea atinge direct. În direct însă da, căci după toate probabilitățile, războiul odată început, va atrage în jocul său interesele multor națiuni, în tocmă cum magnetul acționează pilitura de fier, pe o rază bine determinată. În această situațiune ar fi timpul să ne scrutăm și noi posibilitățile noastre de acționare, fie ofensiv, dar fie mai cu seamă defensiv. Războiul a devenit astăzi, dintr'o simplă posibilitate de supunere a unor teritorii, mijlocul cel mai desăvârșit de a schimba configurația raporturilor economice pe continente. În acest din urmă sens al rostului lui, războiul ne atinge într'o formă oarecare, oricât de îndepărtat ar fi teatrul lui de desfășurare.

În loc de o examinare activă a situației, se pare că la noi desinteresul domnește de sus până jos, ca și cum ar fi suficient să închidem ochii, pentruca influența războiului să nu ne atingă. Am adoptat adecă, metoda capului în nisip a struțului. Numai că în felul acesta, astăzi nu se mai rezolvă problemele economice, cari au în totalitatea lor, o însemnătate mondială. De aceea e ciudată liniștea interioară în care se complace fără noastră, în fața unor evenimente ca acelea pe cari le-am menționat.

Dacă această liniște interioară este ciudată, ea este însă într'o măsură explicabilă, căci se suprapune unui pasivism pronunțat și adânc înrădăcinat care a caracterizat poporul românesc în decursul veacurilor. De acest pasivism și de urmările sale, noi nu ne-am putut debarasa. Ba se pare că el s'a accentuat și mai mult, prin teoria searbădă a pacifismului pe care o propagă la noi dintr'o strîmtă înțelegere a realităților noastre, persoanele suspuse, cari se măgulesc că într'un fel oarecare au dat ochii cu străzile Genevei. Acestora li se adaugă ideologii socialiști convinși sau neconvinși de însușirea angelică a sufletului omenesc. De aceea se pare, că la noi s'a reușit a se adormi psihoza luptei pentru viață, tocmă în perioada când impulsivitatea forțelor naționale de creație, aveau nevoie de mai multă stimulare. Să ne explicăm cum am ajuns aici, deoarece procesul de formație al acestei mentalități este mai vechi de cum se crede.

Neamul românesc n'a fost niciodată o nație agresivă. Ea s'a mulțumit totdeauna cu liniștea prezentului, fără să caute o complicare a existenței cu năzuințele unor timpuri viitoare. O mulțumire în sensul biblic: nu poți nimic ce este al deaproapelui tău, a influențat structura psihologică a Românului și a făcut-o așa de umană, încât nu poțtea nimic mai mult decât avea, chiar când deaproapele îi lua pâinea dela gură. Din această ținută pasivă față de rosturile vieții, s'a încheșat teritorial însași țara românească. Descălecătorii, față de împilările la cari poporul era supus, au strâns gloata în jurul lor și au trecut munții, punând stăpânire pe niște pământuri, unde credeau că liniștea vieții, va fi desăvârșită.

Realitățile au desmințit așteptările lor, dar crezul românesc al mulțumirii cu existența modestă, s'a păstrat permanent și împletit cu greutatea istorice pe cari ni le impunea situația așezărilor noastre geografice, drum de întâlnire a poștelor și ambițiilor, poporul românesc s'a dezvoltat cu această povară a atitudinii pasive și a rămas cu ea, precum un trup dela naștere rămâne cu un stigmat fără voia lui. Natural că această meteahnă a trecut apoi în toată manifestarea noastră spirituală. Într'adevăr și literatura noastră veche, dar chiar aceea care caracterizează începuturile ei moderne, este străbătută de un sentiment fatalist, fără vre-o încercare de svâcnire și mai cu seamă de erupere din lanțurile acestui neajuns. Eminescu însuși, acest filozof pătrunzător al poeziei românești, cel mai energic în accent și intonație și maestrul versurilor de cea mai pură esență națională, nu l-a prezentat pe Mircea cel Bătrân ca pe un Domn, care nu dorea, decât să-și apere sărăcia, nevoile și neamul? Acest element al sărăciei și al nevoii, a fost singura noastră râvnă. Pentru realizarea lui, s'a produs tot sbuciumul nostru conștient și inconștient.

Poate că în unele perioade ale istoriei noastre, acceptarea situației așa cum ea se prezenta, era o necesitate a conservării noastre naționale. Dar această ținută nu putea să fie adoptată ca dogmă sacrosanctă și mai cu seamă, nu trebuia să fie privită ca un imperativ al vieții

naționale care să constituie apoi și îndreptarul structurii noastre spirituale, ci trebuia modelată imediat ce momentul care o impunea, se desfășura în timp. Mai mult, acceptarea situației date ca o necesitate a unei clipe, nu trebuia să intre în mecanismul cugetării și al dezvoltării noastre intelectuale, ca apoi să ne toropească gândirea, ca otrava care cuprinde corpul unui beat de stupefiante, contribuind în felul acesta să lăsăm în neactivare cerințele unor idealuri, pe cari orice popor trebuie să le nutrească, pentru a-și cultiva forțele creatoare, în orice împrejurare.

În formă nu se poate spune, că în perioada modernă a istoriei noastre, n'am avut un ideal. Am avut și l-am înfăptuit. Dar întrebarea care se pune este: cum l-am înfăptuit? A fost el un succes, o cucerire a forței noastre trupesti și sufletești de expansiune, sau s'a înfăptuit în complexul unor împrejurări cari ele înșile trag mai mult în cumpănă, decât contribuția noastră? Dacă examinăm bine lucrurile, pare că cea din urmă alternativă este mai reală, căci să nu uităm că în lotul credințelor noastre, Basarabia nu reprezenta o atenție deosebită. Și totuși, în afara crezului nostru care ne caracteriza idealul, Basarabia a redevenit pământ românesc.

În fond, chiar idealul pe care l-am văzut, nu l-am urmărit, decât superficial, am putea spune că tot pe calea pasivismului. Prin cărțile de școală și în literatura semididactică, dar mai cu seamă în elocință, el avea într'adevăr o aurelă oarecare; faptele însă n'au scos la iveală nici o preocupare bine accentuată în această privință. Într'adevăr, deși se știa bine, că fără să intervenim cu forța armată, înfăptuirea idealului era cu neputință, prea puțină atențiune s'au dat greutateților legate de această operațiune. Ne-am bizuit cu predilecție pe intervenția Rușilor la nord și pe aceea a armatelor aliate la sud. Așa se explică, că în mai puțin de trei luni dela declararea războiului, inamicul ocupase trei sferturi din țară. Aceasta însemnează o lăsare pe tânjală condamnabilă, ba am putea spune, o lipsă inexplicabilă de educație sufletească, deoarece trecusem peste îngăduința cunoscută de a ne păstra ceea ce aveam. Noi am continuat

a vorbi în cei doi ani de pregătire a războiului, câtă vreme țările beligerante iscodeau mereu la arme noi și la noi mijloace de luptă.

Și mai caracterizată de pasivism, a fost contribuția noastră la înlăturarea dezastrului care a urmat după războiu. În această perioadă, pasivismul nostru, a fost ca să zicem așa, desăvârșit. În orice ram de activitate nu ne-a caracterizat altă atitudine, decât credința noastră că lucrurile se vor îndrepta dela sine.

Astfel în ordinea economică, după înfăptuirea reformei agrare, toată lumea și-a pus speranța în bunul D-zeu. Ce-o da D-zeu și ce-o vrea D-zeu, a fost marele nostru acoperământ în ordinea transformărilor economice, tocmai când celelalte popoare trecuseră la înfăptuiri cari nu mai aveau nimic a face cu trecutul. Nimeni deci n'a activat. Producția nu s'a schimbat, metoda de lucru nu s'a îmbunătățit, câștigul a scăzut mereu și sub forța evenimentelor am devenit cei „din urmă”, tocmai când credeam că vom fi „cei dintâi”. Numai pasivismului nostru oriental și fatalist, i se datorește rezultatul că proprietatea agricolă s'a pulverizat fără nici o limită, așa că orice efort s'ar face, exploatarea ei individuală este nerațională și sălbatecă.

N'am ajuns mai departe nici pe terenul financiar. După ce moșteniserăm din perioada antebelică o rețea de bănci bine conduse, n'am făcut nici cea mai neînsemnată consolidare a lor. Exproprierea care putea determina o concentrare oarecare de capitaluri ar fi putut sprijini spiritul românesc de a întreprinde. În loc de a promova însă aceste realități, s'a disprețuit cu desăvârșire rolul unei finanțe bine organizate și prin șurubării meschine i s'a diluat capacitatea, (chiar a celei existente) dirijând-o în domenii de activitate incompatibile cu rolul ei, cu credința că în felul acesta înlocuim activitatea creatoare propriu zisă. Pe urmă, când nenorocirea n'a mai putut fi înlăturată, n'am găsit altceva mai bun de făcut, decât să întindem peste tot platoul mizeriei, egalând în sărăcie și pe cei cari meritau și pe cei cari nu meritau, cu tot riscul ce a comportat operațiunea față de economia națională.

Pofta s'a întins apoi cu repeziciune uimitoare. Orice cetățean este astăzi de

credință că Statul deține tot secretul îmbogățirii, nu atât prin muncă, cât mai cu seamă prin nemuncă. Răul a plecat dela nenorocita concepție asupra vieții. Cine a cutezat să spună vreodată omului simplu, adevărul în față, că orice muritor trăiește exclusiv prin forțele sale trupesti și sufletești, dacă a fost numai într'o mică măsură înglobat electoralității? Nimeni n'a îndrăsnit să cultive acest crez și l-a negat, chiar când s'a convins definitiv, că se merge spre dezastru. Chiar și atunci s'a inventat jocul cu premii asupra producției, prețul minim etc. fără nici o remușcare că se întinde sărăcia în toate părțile. Nutriți în această delăsare a forțelor interioare, ne găsim astăzi în cea mai cumplită somnolență, ne găsim într'o somnolență care ne-a adus la starea de prostajie care contribuie să nu ne mai dăm seama de importanța desfășurării istoriei.

Numai astfel ne explicăm de ce tumultul vijelios din jurul nostru, nu ne produce nici o vibrație. N'avem nici o năzuință nouă de rezolvat, în cazul când printr'o încercare de forțe care dărâmă echilibrul politic în Europa, se schimba ecuația așezărilor economice. Nu, suntem pe deplin mulțumiți.

Decât că această beatitudine nu ne poate asigura liniștea repausului. Printr'o deplasare a intereselor se pot ivi complicațiuni cari să nu ne surădă. Și atunci? Atunci vom proceda ca totdeauna căci vom cădea în grija lumii civilizate.

În aceste condițiuni ne apare stranie voința Italiei, năzuința unei țări de a deslega cu un cias mai de vreme problema socială a viitorului ei. Ne apare stranie pornirea acestei țări pentru că noi nu înțelegem misiunea ei de a îndruma existența sa națională, peste limitele prezentului.

Ing. GH. BRÂNDUȘ.

Rolul administrațiilor financiare.

De când există organizații de stat, susținerea lor a fost o chestie de bani. Cetățenii au fost obligați într'o formă sau alta, să dea obolul lor pentru acest scop. În organizația modernă de stat, chestia finanțelor statului este preocupățiunea principală a guvernelor. Partidele politice vin și se duc dela guvern foarte des pe tema aceasta. Organul central care dirijează veni-

turile și cheltuielile statului, este după cum știm, ministerul de finanțe. Organele prin cari acest minister vine în contact nemijlocit cu contribuabilii, sunt administrațiile financiare. Dela votarea unei legi, și până la aplicarea ei, și dela emiterea unui ordin, până la exercitarea lui, este un drum lung, și ele depind de felul de a pricepe, de tactul și de onestitatea oamenilor puși în funcție. Nevoile statului și sarcinile impuse azi contribuabilului, sunt așa de mari și de variate, încât un administrator financiar nu trebuie să fie numai un cutare funcționar care are calificațiunea formală și vechimea de funcție, dar trebuie să aibă și calități superioare intelectuale și morale cari îl pun în posibilitatea de a cunoaște marginea până la care poate să meargă statul cu exigențele sale, fără să distrugă pe contribuabil, și totdeauna să aibă și destulă tărie de caracter, pentruca să reziste ispitei acolo, unde omul sau elementul impus, caută să se sustragă dela obligațiunile sale prin mituire. Căci funcționarii, chiar și cei cu răspundere, sunt slab retribuți. Poate că și considerațiunile de această natură sunt cauza sistemului incomod și nepractic, mai cu seamă pentru societăți, de a duce cu căruța și camionul registrele și alte dovezi la administrația financiară, în loc ca comisiile de impunere să meargă la sediul societății. Conducătorul unei întreprinderi niciodată nu poate ști înainte, ce chestii de detaliu vor obveni la o desbatere fiscală, și atunci se constată că tocmai actul de care momentan ar fi nevoie, a rămas acasă în arhivă, sau funcționarul dela care ai putea avea o informațiune salvatoare nu este de față. Imprejurarea aceasta este totdeauna în detrimentul contribuabilului, fiindcă bietul administrator copleșit de numărul cauzelor și de râvna de a impune cât mai mult, nici timp dar nici poftă nu are să aștepte după noi informații și noi acte. Corpul administratorilor financiar trebuie deci să fie un corp select de funcționari superiori, cari să stea deasupra venalităților pecuniare.

Este semnul vremilor, că stimulațiunile și sugestiunile de sus, au dus în aplicarea măsurilor de încasare la asperități foarte regretabile. Continuatele pane financiare de cari suferă deja de ani de zile statul nostru, au îndemnat guvernele la măsuri drastice, pe cari nu încetează a le recomanda administratorilor financiar. Nu e greu și nici incomod, ca în minister, dela masa verde, să împarți sumele pe cari diferitele circumscipții financiare au să le încaseze și să le verse în visteria statului. Ce să facă un administrator financiar în fața presiunilor ministrului său? Are să aleagă între presiunea de sus, dela care depinde existența sa, și între pumnii amenințători cari se ridică de jos, ca protest contra măsurilor de încasare nemiloasă. Viața este grea, și postul unui administrator financiar depinde de multe sfori.

Va asculta deci de glasul superiorilor săi, și bi-ciul va cădea greu pe spatelul contribuabilului. Ei,

tocmai aci cerem dlui administrator o spinare mai fermă. Nu trebuie să se îndoie la toate încruntările unui inspector. Este adevărat, că nenorocirea lui, de a nu putea aduna milioanele prescrise, este și nenorocirea ministrului de finanțe care vede prăbușindu-se toate calculele sale, și ridicându-se amenințător spectrul deficitului bugetar. Inșă rolul său nu poate fi numai acela a unui zbir medieval, care la poruncă stoarce aceea ce e de stors ș'apoi după el potopul! Din contră, el care stă în contact nemijlocit cu lumea producătoare, trebuie să știe mai exact decât ministrul său dela București, până la câte milioane poate să meargă exigențele sale. Și cunoștiința aceasta nu trebuie s'o țină pentru sine, ci trebuie să o comunice în toată goliciunea ministrului său, cu statistici cât se poate de detaliate despre numărul și categoriile de contribuabili insolvenți, căci numai astfel dl ministru își va da seama despre situația precară a contribuabililor.

Asprimea percepților nu trebuie să meargă până acolo, ca să se sechesteze și liciteze averea contribuabilului, de multeori pentru sume ridicole. Este ceva desperat în întreg sistemul de a încasa impozitele. Sute și mii de ateliere, prăvălii, afaceri, se închid, sau pentrucă nu mai rentează din cauza impozitelor prea mari, sau fiindcă fiscalul i-a licitat avutul. Acestea sunt tot atâtea sute și mii de existențe ruinate, cari nu numai pentru fisc nu mai au nici o valoare, dar nici pentru economia națională, din dublu motiv: întâi pentrucă sechestrându-li-se mijloacele, nu mai pot produce, și al doilea, că nu numai că nu produc, dar cad direct în sarcina societății, al statului și altor producători, cari trebuie să-i susțină pentruca ei și copiii lor să nu moară de foame. În multe cazuri, un procedeu mai înțelegător ar conserva statului și mai departe elementele contribuabile. Este oare mai prudent de a nimici definitiv un om și o familie, decât de a-i reduce impozitul la o sumă pe care ar putea-o plăti?

Statul ar trebui să procedeze cu contribuabilii săi, ca plugarul cu vacile șale. Pentruca să dea lapte mult, trebuie să le nutrească și îngrijească bine, dar nu să le săcăe și să le ia mâncarea din gură. Un procedeu contrar este o tratare la scurtă vedere, care mai curând sau mai târziu va cauza buclucuri și mai mari ca până acuma.

Deși ordinele ministrului de finanțe referitor la încasarea arieratelor sunt foarte severe, sau chiar pentru aceasta, rolul administrațiilor financiare ar fi să îmbrășeze mai mult conservarea contribuabilului. Un serviciu informativ conștient, ar putea să stabilească, unde este nepăsarea sau rea-voință la neplătirea impozitului, și unde este imposibilitate faptică. În cazurile din urmă în loc de tobă ar fi mai folositor o suspendare a măsurilor de rigoare contra nevoiașului. Un număr redus de funcționari, dar mai

bine plătiți și întrebuințați mai mult timp într-o localitate, pentru-ca să cunoască piața, credem că ar fi de folos administrației. Aruncând funcționarii în intervale scurte dintr'un oraș într'altul, nu pot să aibă timp pentru cunoașterea temeinică a contribuabililor.

Deoarece o reducere massivă a lefegiilor la noi se vede că nu e posibilă (toate guvernele au promis-o și încercat-o, însă fără de rezultat), urmarea este, că nici de o reducere massivă a bugetului nu poate fi vorba. Nimicind anual un număr considerabil de contribuabili veniturile statului vor deveni din ce în ce mai mici, și situația tezaurului va continua să fie deficitară. Este timpul suprem ca cei chemați să facă o reformă a procedurii fiscale.

E. V.

Aplicarea legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

TRIBUNALUL CLUJ III. COM.

16 Ianuarie 1935.

Ardeal. — Cambie. — Mandat de plată cambial. — Giranți. — Beneficiul legii lichidării datoriilor. — Dacă poate fi invocat de el. — Soluție negativă (art. 19, 61, 63 și 112 noua lege a cambiei; art. 92 vechea lege camb. ard.; art. 135 pr. civ. rom.; art. 343 și urm. c. com. rom.; art. 606 și urm. pr. civ. ard.; art. 1, 30, 49 și 78 legea lichidării datoriilor agricole și urbane).

Noua lege cambială permițând beneficiarului unei cambii să facă acțiune cambială și neprevăzând norme procedurale de introducerea ei, aceste norme vor fi cele conținute de dreptul comun, în Ardeal de art. 606 și urm. pr. civ., potrivit cărora acțiunea cambială este pusă în mișcare prin emiterea mandatului de plată cambial.

Pentru ca girantul unei cambii să poată invoca conform art. 49 alin. 1 legea lichidării datoriilor agricole și urbane în favoarea sa dreptul debitorului principal de a beneficia de conversiune, trebuie să aibă această calitate la data când pretinde beneficiul legii, neputând să se refere la situația de girant din momentul nașterii datoriei, investiția în forma cambială.

(Elena Crișan cu Banca Națională a României, suc. Cluj).

TRIBUNALUL: Asupra excepțiilor cambiale introduse de pârâta Elena Crișan în contra mandatului de plată cambial No. 2124 din 3 Oct. 1934, emis de Tribunalul Cluj, s. III pentru suma de 143.000.— Lei la cererea reclamantei Banca Națională a României, suc. Cluj.

Având în vedere actele cauzei și susținerile părților în instanță;

Având în vedere că pârâta susține prin excepțiile sale cambiale, că art. 112 din noua lege cambială, abrogând toate legile și dispozițiunile anterioare cu privire la cambie și bilet la ordin, a scos din vigoare și titlul IX din proc. civ. ardeleană privitor la procedura cambială; că deci în mod greșit s'a emis în cauză mandat de plată cambial de Tribunalul Cluj la cererea reclamantei, singura cale pentru valorificarea drepturilor sale rezultând din cambiile în discuțiune fiind aceea indicată de art. 61 legea cambială, a investirii menționatei cambii cu formula executorie, prevăzută de art. 135 proc. civ. rom.;

Considerând că art. 63 din noua lege a cambiei acordă beneficiarului unei cambii facultatea de a face proces cambial, fie pe cale de acțiune, fie prin investirea cu titlu executoriu a cambiei ce va angaja procesul prin eventuala opoziție a debitorului cambial la somația de executare; că reclamanta alegând calea acțiunii cambiale, regulile sale de procedură în lipsa indicării lor de legea cambială în vigoare, vor fi acelea prevăzute de dreptul comun, în vechiul regat acelea conținute de art. 343 și urm. cod. com., iar pe teritoriul Ardealului acelea arătate sub titlul IX din proc. civ. ardeleană (art. 606 și urm. proc. civ. ard).

Că art. 112 din noua lege cambială trebuie înțeles în sensul că abrogă toate legile și dispozițiunile anterioare cu privire la cambie și bilet la ordin, în măsura în care aceste dispozițiuni nu sunt menținute de însăși această lege, ceea ce este cazul pentru dispozițiunile din proc. civ. în ce privește acțiunea cambială exercitată pe teritoriul Ardealului, menținute prin art. 63 din legea cambială în vigoare;

Că, prin urmare, reclamanta obținând în cauză emiterea unui mandat de plată cambial în condițiunile prevăzute de art. 606 și urm. proc. civ. ardeleană, menținute prin art. 63 din noua lege a cambiei, excepțiunea cambială a pârâtei întemeiată pe nevalabilitatea mandatului în chestiune, trebuie privită ca nefondată;

Având în vedere că pârâta în cadrul excepțiilor cambiale invoacă beneficiul legii lichidării datoriilor agricole și urbane, în baza art. 49 al. I din această lege;

Că, în acest scop, pârâta cere să facă dovada că datoria inițială fiind o datorie ipotecară către Banca Centrală pentru Industrie și Comerț, s. a. din Cluj, filiala Bistrița, preluată la 11 Maiu 1931 de soțul său, acesta a garantat-o cu cambii (bilete la ordin) de acoperire în calitate de emitent, pârâta figurând pe dânsese ca girantă; că în susținerea concludentei acestei probe pârâta pretinde că numai momentul inițial al emiterii cambiilor interesează în cauză, întrucât calitatea de girantă, deci de obligată accesoriu din acel moment îi conferă beneficiul legii conversiunii, fiind indiferent faptul că ulterior cu prilejul preschimbării acestor cambii, pârâta și-a schimbat această calitate

în aceea de emitentă, deci de debitoare cambială principală;

Considerând că giranți și orice alți obligați accesorii ai unei datorii supuse legii lichidării datoriilor, pentru a beneficia de dispozițiunea art. 49 al. I, al legii, trebuie, potrivit acestui articol, să aibă în momentul când invoacă beneficiul conversiunii, calitatea de girant sau garant, deci de obligat accesoriu;

Că, în adevăr, legiuitorul n'a voit să facă prin menționata dispoziție decât o aplicațiune legală a principiului din materia fidejusiunii, că obligațiunea fidejursorului (garantului) chiar solidar, fiind accesorie, se stinge pe cale de consecință în măsura stingerii datoriei principale pentru toate cauzele ce au determinat stingerea acesteia din urmă;

Că motivat de aceleași considerațiuni juridice, citatul text de lege a extins efectele fidejusiunii din dreptul civil și în materie cambială în favoarea giranților, în considerare la natura obligațiunii lor de garanție a datoriei debitorului principal al cambiei;

Considerând că față de motivele de drept și de echitate, care l-au determinat pe legiuitor să înscrie dispozițiunile art. 49, este deci evident că legea în discuțiune, acordând prin acest articol beneficiul conversiunii giranților și garanților, pretinde ca dânsii să aibă această calitate de obligați accesorii în momentul când invoacă favoarea legii, aceasta rezultând din redactarea clară și precisă a articolului menționat și din rațiunea juridică a dispozițiunilor sale;

Că fără această condițiune indispensabilă exercitării dreptului suszis, nu s'ar mai putea vorbi de giranți sau garanți, ci numai de foști giranți sau garanți, deci de persoane care au avut în trecut această calitate, dar care între timp au pierdut-o, având în momentul invocării beneficiului legii o altă situațiune juridică, cea de debitor principal, ca pârâta în specie;

Având în vedere că această calitate de debitoare cambială principală a pârâtei rezultă din situațiunea de semnatară ca emitentă a biletelor la ordin în discuțiune;

Că susținerea pârâtei că aceste cambii sunt numai de garanție, astfel că interesează în primul rând datoria inițială garantată cu dânsese, în care pârâta ar fi avut calitatea de girantă, este neconcludentă, deoarece această susținere se bazează pe o excepțiune personală creditorului inițial al pârâtei, Banca Centrală filiala Bistrița, antecesoarea cambială a reclamantei, care a scontat reclamantei Banca Națională a României din Cluj prin gir cambiale în discuțiune; că deci menționata excepțiune este neopozabilă reclamantei, care fiind în cauză o terță persoană, posedoare de bună credință a cambiilor, nu i se pot opune excepțiunile personale antecesorului său cambial, chiar când ele sunt deduse din raportul juridic dintre aceasta din urmă și debitorul cambial, care a servit

drept cauză pentru emiterea cambiei, aceasta în virtutea principiului autonomiei obligațiunilor cambiale, înscris în art. 92 vechea lege cambială din Ardeal și în art. 19 noua lege cambială;

Considerând că acestui principiu de bază al dreptului cambial, legea conversiunii în vigoare nu i-a adus nici o înfrângere, această lege înscriind prin art. 78 o singură derogare dela o altă regulă cambială, aceea referitoare la data unei datorii cambiale — care potrivit dreptului cambial este cea din cuprinsul cambiei — prin permisiunea acordată debitorilor cambiali să facă dovada preschimbării cambiilor, pentru a putea stabili că datoria lor este anterioară datei de 18 Decembrie 1931;

Că menționata derogare se limitează însă numai la situațiunea când debitorul cambial, prevalându-se de calitatea de debitor principal sau de avalist ori girant actual al cambiei, pe care i-o conferă textul ei, pretinde că întrunește în persoana sa condițiunile cerute de art. 1 sau 30 leg. lichidării datoriilor pentru a beneficia de conversiune, putând în acest caz dovedi cu orice mijloc de probă faptul preschimbării cambiilor în scopul stabilirii împrejurării esențiale că datoria incorporată în cambie este născută anterior datei de 18 Decembrie 1931, împrejurare care condiționează dreptul debitorului de a invoca beneficiul legii;

Că dar în specie fiind în discuțiune faptul dacă cu toată schimbarea calității cambiale a pârâtei, din girantă în cea de emitentă a cambiilor în litigiu cu prilejul schimbării intervenite, aceasta se poate totuși prevala de calitatea inițială de girantă pentru a invoca art. 49 al. I, față de reclamantă, este evident că suscitata derogare legală nu poate avea nici o aplicare în cauză, dat fiind obiectul diferit al acestei derogări și caracterul său de strict drept;

Că deci pârâta neputând invoca în favoarea sa calitatea actuală de girantă, pentru a beneficia de dispozițiunea art. 49 al. I, legea conversiunii, proba cerută este neconcludentă și excepțiunile cambiale nefondate, astfel că urmează să fie respinse.

Sentința No. 16 din 16 Ianuarie 1935.

Preșidenția dlui Emil Pușcariu, judecător, redactor al hotărârii.

Notă. Această sentință rezolvă în mod judicios două chestiuni de ordin principal. Prima este referitoare la aplicarea noii legi asupra cambiei. Anume dacă mandatul de plată cambial reglementat de procedura civilă din Ardeal mai este sau nu în vigoare după promulgarea legii asupra cambiei din Mai, 1934. Unii susțin că s'ar fi abrogat procedura mandatului de plată, care după dreptul local este acțiunea cambială. Ori art. 63 al noii legi cambiale admițând pe lângă executarea directă cambială și acțiunea — după facultatea posesorului

cambiei —, în Ardeal și Banat aceasta acțiune cambială este cea prevăzută de Proc. civ. locală. Date fiind dificultățile în ce privește aplicarea executării cambiei prevăzută de art. 61 și 62 din legea cambiei, în urma redactării defectuoase a acestor texte de lege și mai ales în urma neunificării procedurii de drept comun, hotărârea ce comentăm, reprezintă un interes deosebit pentru justifiabilii de dincoace de Carpați, stabilind că și pentru viitor este menținut în vigoare mandatul cambial.

Dar această hotărâre mai prezintă un interes și din punct de vedere al aplicării legii lichidării datoriilor, în ceea ce privește situația codebitorilor accesorii (art. 49). Cu drept cuvânt Trib. Cluj hotărăște, că la o cambie — care se știe este un titlu abstract — situația debitorului va fi aceea care rezultă din forma cambiei. Deci un emitent nu va putea pretinde că este în fapt numai garant, și nu va putea deci pe baza art. 49 L. I. să beneficieze de favorul girantului cambial, — în calitate de codebitor accesoriu.

M. V.

Publicațiuni.

TRIBUNALUL SIBIU SECȚIA L.

Comisia pentru judecarea capacității de plată a Băncii „Frățietatea“, institut de credit și economii s. p. a. în Sadu, județul Sibiu.

H O T Ă R Ă R E.

In numele Legii Comisia în unanimitate hotărăște :
Respinge cererea băncii „Frățietatea“, institut de credit și economii s. p. a. din Sadu, județul Sibiu, înregistrată la No. Pres. L. A. 33/18/1934 și în consecință dispune lichidarea ei în conformitate cu dispozițiunile codului comercial în vechiul Regat, numind în acest scop ca lichidatoare : Banca „Albina“, institut de credit și de economii S. A. din Sibiu.

No. Pres. L. A. 33/18/1934.

Se certifică de noui autentificarea prezentei copii parțiale cu originalul păstrat în dosarul Trib. Sibiu secția I. sub No. 1288/1935.

Sibiu, la 9 August 1935.

TRIBUNALUL SIBIU SECȚIA L.

Comisia pentru judecarea capacității de plată a Băncii „Plugarul“, institut de credit și economii societate pe acțiuni în Bungard, Județul Sibiu.

H O T Ă R Ă R E.

In numele Legii Comisia în unanimitate hotărăște :
Respinge cererea Băncii „Plugarul“, institut de credit și economii societate pe acțiuni din Bungard, Județul Sibiu, înregistrată la No. Pres. L. A. 33/17/1934 și în consecință dispune lichidarea ei în conformi-

tate cu dispozițiunile codului comercial din Vechiul Regat, numind în acest scop ca lichidatoare : Banca „Albina“, Institut de Credit și de Economii S. A. din Sibiu.

No. Pres. L. A. 33/17/1934.

Se certifică de noi autentificarea prezentei copii parțiale cu originalul păstrat în dosarul Trib. Sibiu secția I. sub No. 1288/1935.

Sibiu, la 9 August 1935.

TRIBUNALUL SIBIU SECȚIA L.

Comisia pentru judecarea capacității de plată a Băncii „Plugarul“, Casă de Economii Societate pe acțiuni în Săcădate, jud. Sibiu.

H O T Ă R Ă R E.

In numele Legii Comisiunea în unanimitate hotărăște :
Respinge cererea Băncii „Plugarul“, casă de economii societate pe acțiuni din Săcădate Jud. Sibiu, înregistrată la No. Pres. L. A. 33/22/1934 și în consecință dispune lichidarea ei în conformitate cu dispozițiunile codului comercial din Vechiul Regat, numind în acest scop ca lichidatoare : Banca „Albina“, institut de credit și economii S. A. din Sibiu.

No. Pres. L. A. 33/22 bis 1934.

Se certifică de noi autentificarea prezentei copii parțiale cu originalul păstrat în dosarul Tribunalului Sibiu sub No. 1255/1935.

Sibiu, la 9 August 1935.

TRIBUNALUL SIBIU SECȚIA L.

Comisia pentru judecarea capacității de plată a Băncii „Bungărzeana“, reuniune de credit și economii ca asociațiune în Bungard, județul Sibiu.

H O T Ă R Ă R E.

In numele Legii Comisiunea în unanimitate hotărăște :
Respinge cererea Băncii „Bungărzeana“, reuniune de credit și economii ca asociație din Bungard, Județul Sibiu, înregistrată la No. Pres. L. A. 33/16/1934 și în consecință dispune lichidarea ei în conformitate cu dispozițiunile codului comercial din Vechiul Regat, numind în acest scop ca lichidatoare : Banca „Albina“, Institut de Credit și de Economii S. A. Sibiu.

No. Pres. L. A. 33/16/1934.

Se certifică de noi autentificarea prezentei copii parțiale cu originalul păstrat în dosarul Trib. Sibiu secția I. sub No. 1256/935.

„CASSA DE PĂSTRARE“ s. p., Comana de jos.

CONVOCARE.

Dnii acționari ai inst. de credit și economii „Cassa de Păstrare“ din Comana de jos vă invită prin această în senzul statutelor la ADUNAREA GENERALĂ EXTRA-ORDINARĂ a băncii convocată pe ziua de 27 Oct. a. c., ora 2 p. m., cu următoarea ordine de zi :

1. Deschiderea și constituirea adunării ;
2. Ratificarea fuziunii cu Banca Șercăiana din Șercaia.

Consiliul de administrație.

